

|| ԱԿԱՆՁԻ ԲՋՇԻԽՆԱՆԵՐԸ ||

(Տ. Մ.— ԹՈՐԾՈՒԵ).— Ականչի բզզիւններուն, զանազան աղմուկներուն պատճառները բազմաթիւ են, տեղական եւ ընդհանուրը: Նաև դիմեցեք ականչի լաւ մասնագէտի մը, ստուգելով համար թէ միշին կամ ներքին ականչին մէջ չկա՞յ ոտք տեղական պատճառ: (ոսկիլիններու կարծրացում, արեան խռովում, աւելորդ հետուկի գոյացման հետեւանցով ներքին մնջում, ևայլն): Եթէ, այս, մասնագէտը կը թելադրէ կամ կը կիրարէկ անհրաժեշտ դարձմանը: Իսկ եթէ ոչ՝ այդ պարագային կը դիմեց ընդհանուր հիւանդութեանց թիշչկի մը որ կրնայ երեւան հանել ընդհանուր պատճառ: մը (պնդերակութիւն, արեան գերմնջում, զղային հիւանդութիւն, ևայլն): Կրնայ ըլլալ որ թէ տեղական եւ թէ ընդհանուր պատճառներ յառաջ կը բերեն ծեր ականչի բզզիւնները: Կը տեսնէք որ դարձման չենք կրնար յանձնարարել, բան որ պատճառին ծանօթ չենք. բայց կը թելադրենք չյուսահատիլ, եւ վերոյիշեալ քննութիւնները ընել տալ:

|| ԶԱՆԱԶԱՆ ||

ՏԻԿԻՆ Հ.— ՊՐԻՒԹՈՒԵԼ.— Մի մտահոգութք. փոքրիկին տկարութիւնը, պարբերական շերմութիւնը, անպատճառ թիւպէրկիւլօզի պէտք չէ վերագրել: Նախ կոկորդը դարձմանն կամ գործողութիւն ընել տուէք, քնոոր մասնագէտին կողմէ, եթէ անհրաժեշտ կը դատէ: Տեսոյ լաւ մասնագէտի մը միշոցով անդրմանշակագոյն ճառագայթներու ենթարկեցք փոքրիկը, 10-12 անգամ, անշուշու մեր տան թիշչկին համաձայնութեամբ: Այս երկու դարձմանումներու տուած արդիմբքն միայն կարելի է որոշել թէ յետոյ ինչ պէտք է ընել:

Ա. Տ.— ԼԻԾՈՒ.— Ձեր նկարագրութենին կ'երեսի որ դիւրայոյգ խառնուածք ունիք, որ ընդհանրապես այդ տարիքին (20-22 տարեկան) աւելի շեշտուած կ'ըլլայ: Թուղը երիտասարդներն ալ քիչ-շատ այդ «բանաստեղծական» կամ «վիպական» շրշանը կ'անցընեն: Բայց բանի որ ձեր մօտ քիչ մը ստորականին աւելի շեշտուած է դիւրայուգութիւնը, կամ ձեր բառով՝ ջայական թիւնը, ուստի կը թելադրենք որ գոյւշանաց սեռային կամ այլ յուղի ընթերցումներէ, ներկայացումներէ, կրցու վիճարանութիւններէ, գրգոհիչ սնունդներէ կամ ըմպելիններէ (սուրբ, թէյ, ալբօլ) ևայլն: Ձեր յիշած հիշինակներու գործերը կրնար կարդալ: Ամուսնութիւնը արգելը մը չէ: Կրնայ նաեւ դարձման մը ըլլալ ձեր վիճակին: Ձեզ համար գաղց լոգանքը օգտակար է: Գիշական կեսարն ու աշխատանքը աւելի նպաստաւոր են: Ուշի ուշով կարդացեք դիւրայոյգ խառնուածքներու մասին Տօքն. Փոշէի յօդուածք (Երշանկութեան Ուղիղն...): Եւ գործադրեցեք այդ առթիւ ըրած նելադրութիւնները:

Լ. Պ.— ԿԻՁԵԼ.— Ելնինականի մեր հիւանդը, իր նկարագրութենին դատիղով, որվայնի գործարանները պատող թաղանթի թիւպէրկիւլօզ (*peritonite tuberculoze*) ունեցեած է: Բուժելի է, մանաւանդ չուր արտադրող ձեւը (*forme avec ascite*), ինչ որ ձեր հիւանդին պարագան է: Երեւանի զայն դարմանող թիշչկը կամ թիշչկները չեն սիաւած՝ գործողութիւն յանձնարեցիվ. որովհետեւ յանձնի հիւանդութեան վրայ նպաստաւոր աղդեցութիւն կ'ունենայ որովանը բանալը, ներքին գործարանները օդի ենթարկելը ու բանի մը վայրեան ետք գոցելը: Բայց բանի որ առանց ատոր ալ հիւանդին վիճակը բարեխաւած է, պէտք է ամիսներու շարունակէ հետեւիլ իր թիշչկի խնամքներուն եւ գործադրել այն գլխաւոր պայմանները, որոնք անհրաժեշտ են մարմնոյ ունել մէկ մասի թիւպէրկիւլօզի

դարմանումին համար, այսինքն՝ կարելի եղած չափով հանգիստ, լաւ մնանալ, մարտը ոդ եւ արեւ։ Բժշկական հսկողութեան տակ արեւի լուսարը, կամ անդրմանիշակազբյ ճառագայթներու նենարկումը՝ շատ օգտակար կրնայ ըլլալ։

Բ. Գ.— ԽԱՍԹՈՎԼՈՒՄ։— Բազմաթիւ տեսութիւններ կան բացատրելու համար սեռերու մառանգականութեան գաղտնիքները։ Այդ մասին յարմար տռնիւ մը պիտի անդրադառնանք։ Բայց տական անկարելի է առողջ կերպով ըսել են ինչու մայր մը երբեմն միշտ միևնույն սեռէ զաւակներ կ'ունենայ։ Անկարելի է նաև ցոյց տալ միջոց մը՝ փափացուած սեռէ զաւակ ունենալու համար։ Տայագգի Տորթ։ Ռոպէնան կը հաւատէր, թարան։ Բժշկ։ Ակադեմիային իր բարձր հայորդագրութեան մէջ, որ յութեան առաջին ամիսներուն ամէն որ *adrénaline* կոչուած դեղը առնելով, կարելի է մանչ դաւակ ունենալ։ Ենթէ կ'ուզէր, փորձեցէր...

Գ.— ՊՈԼԵՆ։— Ծերերուն հագի պատմաները բազմաթիւ են (պարզ ցնցդատապ—պլանշիթ), թոքախտի մասնաւոր մեր մը, երիկամունքի և սրտի հիւանդաւթեան հետուանքով նորերու մէջ արեւան խռովում, եւայլն)։ Կը տեսներ որ դժուար է դարմար մը յանձնարարել ձեր մեծ օր հացին համար։ Լու կ'ըլլայ որ անգամ մը ըննել տար անոր խոչիր, բանի որ շուներն ալ վարակւած են։ Գալոյի ձեզ եւ ձեր եղոր, անտօրակեյս ձեր քախորչեցւուն մէջ բորբոքումներ ունիթ, որոնց հետուանքով շարունակ խլինքով լցուն կ'ըլլան են ձեր քիմք եւ են ձեր կոկորդ։ Այս պարագան շատ յանախադէպ է։ Սանագիւտի մը խնամքներուն պէտք ունիթ։ Մինչ այդ առառ եւ իրիկուն ձեր քիմքն մէջ կանոնացէք (2.5 կամիլ) հականեխական խոր մը, օրինակ *Leniforme*:

Կ. Ա.— ՀԱՎԱՆԱՐ։— Ձեռքին վրայ բազմատեսակ մորթի հիւանդութիւններ կրնան տեսնուիլ։ Անկարելի է դարմար յանձնարարել, առանց գիտնալու ձեր ինչ հիւանդութիւն ունենալը։

Պ. Կ.— ԵԱՖԱՐ։— Ջերմամիջութիւնը, նոյնիսկ բաւուելէ վերջ, յանախ ջղային կը դարձնէ ենթական, եւ պատման կ'ըլլայ որ այս վերջինը չափազնց ուշադրութիւն դարձնէ այնպիսի խանճարումներու, որոնք կամ ընականոն են կամ անկարեւոր։ Այսպէս, չափազնց եւ ի զարու կը մտահոգուից ձեր ամոքելիններու շարժումներով, որոնք ընականոն կերպով մերթ կախուած կ'ըլլան եւ մերթ կծկուած։ Ձեր հիւանդութիւնը բաւուած է։ Ձեր զդացած կարգ մը խանճարումները՝ յոզնութեան, գրգռիչ մնանաներու, պնդութեան արդիւնք նո։ Պէտք է չափազնց զգուշանաք պնդութենէ, գրգռիչ ուստիլիքներէ (միխ՝ քիչ, ապախտ, ազատքող—մաղտանոս—, եւայլն) եւ ըմպելիններէ (սուրճ, ենյ, ալցոլ), նստուկ կեանքի։ Չափանակագեղձի (*prostate*) մարձումը, գաղջ լոգանցներ, զղային դրութիւնը հանդարտեցնող դեղներ (*bromure, valeriane*) կրնան բարելաւել ձեր տեղական եւ ընդհանուր վիճակը եւ անզգայի դարձնել ձեր զդացած երկրորդական անհանգստութիւնները։

Պ. Պ.— ՊԱՍՈՒԻՍ։— Երեկոնները թեմեն ճաշ ըրէք մանաւանդ զգուշացէք գրգռիչ ուստիլիքներէ։ Ենթէ ձեր քիմք յանախ կ'արիւնի, ըննել տուէք անոր ներքին մասը։

Ս. Գ. ՓԱՐԻԶ։— Նախ պէտք է ստուգել եւ հոսուց են հոսուց մեջ քիմքն կուգայ։ Գոցեցէք ձեր բերանը. արտաշնչեցէք քթով։ Ենթէ չի հոտիր, ուրեմն հոսուց բերանին կուգայ։ Այդ հոտին պատմառ. կրնան ըլլալ՝ փտած ականներ, բորբոքած նշիկներ (պատէմինի), ստամոքի եւ աղիցներու խանճարումներ, պնդութիւն, նոցերու բորբոքում, եւայլն։ Առաւտու եւ երեկոյ լաւ մը յուացէք ձեր բերանն ու ակրանները, զգուշացէք դժուարամարս եւ գրգռիչ ուստիլիքներէ, ինչպէս նաև պնդութենէ։ Դարմանը պատմառն կախում ունի: